T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/114
KARAR NO : 2023/197
KARAR TR : 27/03/2023

ÖZET: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 71. maddesi uyarınca verilen para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. D
Vekili : Av. M. S. Ö
Davalı : Mardin Valiliği
Vekili : Av. R. Ö

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı hakkında, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 24. maddesindeki iş artışı ile ilgili şartları taşımadığı halde iş artışını gerektirmeyen gerekçelerle ve Bakanlık ilgili birimlerinden onay alınmaksızın defaten iş artışına gidilen harcama belgeleriyle bunun yanında Mardin Milli Eğitim Müdürlüğünün iki yapım işiyle ilgili iş artışı istemli yazılarına Bakanlık birimlerince olumsuz görüş bildirilmesine rağmen iş artışına gidilen yapım işlerine ait harcama belgelerini imzalamak suretiyle ve belgeleri imzalayarak harcama yetkilisinin onayına sunmak suretiyle kamu kaynaklarının azalmasında sorumluluğu bulunduğu nedenleriyle, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanunu'nun Kamu Zararı Konulu 71. maddesi gereğince *"... bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir."* hükmüne göre bir aylık net ödemeleri tutarında cezai işlem uygulanmış, davacı vekili bu işleme karşıadli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Mardin 1. Sulh Ceza Hakimliği 09/11/2022 tarih ve D.İş No.2022/390 sayılı kararı**ile, idari para cezasının maaştan kesinti yapılmak suretiyle tahsili yönündeki idari işlemin yargısal denetiminin 2577 sayılı Kanun'un genel hükümlerine göre idari yargının görev alanında bulunduğunu, işbu sebeple hakimliklerinin söz konusu başvurunun incelenmesi hususunda görevli olmadığını belirterek, başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekilince itiraz edilmiştir.

3. Mardin 2. Sulh Ceza Hakimliği 21/11/2022 tarih ve D.İş No.2022/3196 sayılı kararı ile, itirazın kesin olarak reddine karar vermiştir.

4. Davacı vekili aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Mardin 2. İdare Mahkemesi 06/01/2023 tarih ve E.2022/1771 sayılı kararı**ile, incelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğunu, 5018 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda kanun yoluna ilişkin bir düzenlemenin yer almadığını, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağını, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para

cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğunu belirterek, Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Mardin 1. Sulh Ceza Hakimliğinde bulunan dava dosyasının aslı ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince bu konuda karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun*"Amaç"* başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir.

"Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir."

7. *"Harcama talimatı ve sorumluluk"* başlıklı 32. maddesi şöyledir.

"Bütçelerden harcama yapılabilmesi, harcama yetkilisinin harcama talimatı vermesiyle mümkündür. Harcama talimatlarında hizmet gerekçesi, yapılacak işin konusu ve tutarı, süresi, kullanılabilir ödeneği, gerçekleştirme usulü ile gerçekleştirmeyle görevli olanlara ilişkin bilgiler yer alır.

Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun ve diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur."

8. *"Yaptırımlar ve Yetkili Merciler"* üst başlığı altında düzenlenen *"Kamu zararı"* başlıklı 71. maddesi şöyledir.

"Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.

Kamu zararının belirlenmesinde;

a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

b) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,

c) Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,

d) İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması,

e) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

f) (Mülga:22/12/2005-5436/10 md.)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

Esas alınır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir.

(Değişik son fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esaslar, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir"

9. *" Para cezaları ve yetkili merciler"* başlığı altında düzenlenen 73. maddesi şöyledir.

"Bu Kanunda belirtilen para cezaları, ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından verilir. Para cezaları, karar verilmesini izleyen ay başından başlamak üzere ve herhangi bir hüküm almaya gerek kalmaksızın; ilgililerine yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil bir aylık net ödemelerin dörtte biri oranında kesilerek tahsil olunur"

10. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/32 md.) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idarî para cezalarının ilgili kanunlarında 1/6/2005 tarihinden sonra belirlenen oranın dışındaki kısmı ile Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından verilen idarî para cezaları Genel Bütçeye gelir kaydedilir..."

11. Öte yandan; 30/03/2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"

12.Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. Fıkrası şöyledir:

"idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/03/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, 5018 sayılı Kanun'un 71. maddesi uyarınca verilen para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

16. Olayda, davanın 5018 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasına karşı açıldığı, 5018 sayılı Kanun'da da bu Kanun uyarınca verilen idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

17. Yukarıda sözü edilen bu düzenlemelere göre;Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

18. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5018 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda kanun yoluna ilişkin bir düzenlemenin yer almadığı anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Diğer taraftan, 5018 sayılı Kanun'un 71. maddesinde yer alan para cezasının belirlenmesinde *"aylık net ödemenin"* esas alınmasının, bu para cezasını, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun Disiplin Cezalarının Çeşitleri ile Ceza Uygulanacak Fiil ve Hallerini düzenleyen 125. maddesinin (c) bendinde yer alan*"aylıktan kesme"* şeklindeki disiplin cezasına dönüştürmeyeceği açıktır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Mardin 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Mardin 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 09/11/2022 tarih ve D.İş No.2022/390 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Mardin 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Mardin 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 09/11/2022 tarih ve D.İş No.2022/390 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/03/2023 tarihinde,OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN